

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0280-304
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Запорізький національний університет
ID ОП у ЄДЕБО	21071
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Комп'ютерні науки, другий (магістерський) рівень, 12 Інформаційні технології, 122 Комп'ютерні науки
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/viddil_monitoryngu/vidom-pro-samoocin/op_122_komp_yutern___nauki_v___domost___pro_samoocin/opro_samoocin/op_122_komp_yutern___nauki_v___domost___pro_samoocin.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Д.т.н., професор, завідувач кафедри Говорущенко Тетяна Олександрівна
Члени експертної групи	К.т.н., доцент, доцент кафедри Гордєєва Інна Олександрівна; здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти Радіонов Олег Валерійович
Залучений представник роботодавців	Место для ввода текста.
Спостерігачі	Место для ввода текста.
Дати виїзду до ЗВО	16-18 грудня 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/viddil_monitoryngu/ppae2019/122.pdf
Дата надходження звіту до Національного агентства	24.12.2019
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за	Место для ввода текста.

наявності)	
------------	--

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

☐ наявні

☐ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

☐ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

☐ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

+ відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Підстави для відмови в акредитації відсутні

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Загальні враження про освітню програму та освітній процес є позитивними. ОП дозволяє забезпечити якісну підготовку висококваліфікованих фахівців з комп'ютерних наук, здатних застосувати математичні основи, алгоритмічні принципи в моделюванні, проектуванні, розробці та супроводі інформаційних систем і технологій; здійснювати розробку, впровадження і супровід інтелектуальних систем аналізу та обробки даних в організаційних, технічних, природничих та соціально-економічних системах. Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає всім Критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм з недовіками, які не є суттєвими (рівень В). Усі зазначені освітні процеси мають резерви для удосконалення, що і стало предметом консультативного оцінювання експертної групи. В цілому освітня програма має перспективи для подальшого існування, розвитку та удосконалення в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Позитивною практикою ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти є ґрунтовний аналіз освітніх програм інших, у т.ч. іноземних ЗВО. Ще однією сильною стороною ОП є наявність рецензій від роботодавців. Варто відзначити, що виробнича практика здійснюється на провідних ІТ-компаніях, під час якої розвиваються соціальні навички. Студентське самоврядування працює над проектом «ЗНУ без меж», в рамках якого студент матиме можливість обирати вибіркові дисципліни не тільки з освітніх програм в межах Запорізького національного університету, але й з ОП інших ЗВО, що, безумовно, стане позитивною практикою в частині формування індивідуальної освітньої траєкторії студента. В ході співбесід з керівництвом ЗВО та студентським самоврядуванням стало відомо, що зараз ведуться роботи над створенням студентського коворкінгу як зони для відпочинку та саморозвитку студентів. Позитивним є те, що адміністрація ЗВО відкрита до студентів. Позитивною практикою є наявність матеріалів навчальних дисциплін (методичного забезпечення, а також робочих програм, критеріїв оцінювання та результатів навчання) у вільному для студентів он-лайн доступі. У ЗВО реалізується дослідницький компонент у межах дипломної роботи магістра. Експертна група хоче особливо відзначити той факт, що деякі студенти ОП «Комп'ютерні науки» успішно працюють над фаховими статтями та статтями, що індексуються в науково-метричній базі Scopus. Позитивним є факт, що студенти мають можливість безкоштовно опублікувати результати своїх досліджень в журналах ЗНУ. Безумовно сильною стороною та позитивною практикою є налагоджена співпраця з ІТ-компаніями, зокрема, з компанією GroupBWT, в рамках якої студенти ОП мають можливість пройти безкоштовне стажування в ІТ-компанії і, що є надзвичайно важливим, отримати стипендію за значні успіхи в

проходженні такого стажування. Це, на думку експертної групи, неабияк дозволяє інтенсифікувати саморозвиток студентів. Позитивною практикою також є те, що науково-педагогічні працівники оновлюють зміст освітніх компонентів ОП, враховуючи тенденції ринку праці та сучасні практики ІТ-галузі. За правилами ЗНУ студент обов'язково повинен долучити до дипломної роботи «Декларацію академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ», що, на думку експертної групи, формує в студента культуру академічної доброчесності. Позитивною практикою вважаємо значне матеріальне стимулювання професійного розвитку, розвитку викладацької майстерності та наукової роботи науково-педагогічних працівників, роботу над підвищенням наукового рівня. Позитивною практикою також є те, що при конкурсному відборі викладачів враховується наявність наукового ступеня; наявність вченого звання; наявність повної вищої освіти за профілем кафедри; загальна кількість наукових і методичних праць за останні 5 років, а також винаходів; кількість наукових конференцій, на яких доповідались результати наукових досліджень; науковий та методичний рівень проведення лекції та інших занять; відповідність професійно-кваліфікаційним вимогам; виконання умов попереднього контракту. Сильною стороною ОП зокрема та ЗВО в цілому є розвинута інфраструктура та матеріально-технічна база із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створення умов для осіб з особливими освітніми потребами. Позитивною практикою є те, що роботодавці активно залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позитивною практикою є також факт, що сайт ЗНУ є адаптивним під екрани мобільних пристроїв.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група не знайшла документального підтвердження залучення студентів та випускників до формування цілей та програмних результатів навчання за ОП. Але, на думку експертної групи, студенти та випускники є найважливішими стейкхолдерами, тому їх просто необхідно залучати до формування ОП. Обов'язкові компоненти покривають не всі результати навчання. Рекомендуємо переглянути підбір обов'язкових освітніх компонентів таким чином, щоб вони покривали всі РН ОП. У навчальному плані є блок (цикл) дисциплін вибору ЗВО, що фактично є вибором без вибору для студента. Рекомендуємо дисципліни блоку вибору ЗВО перенести в обов'язкову частину, оскільки вибору для студента він однаково не містить. Вибір освітніх компонент студентами ОП здійснюється тільки блоком з 5 дисциплін – студенти не можуть обрати одну дисципліну ані в межах своєї ОП, ані з інших ОП. Рекомендуємо надати можливість студентам обирати не блок дисциплін, а по одній дисципліні, причому з будь-якої ОП, що дійсно створить індивідуальну освітню траєкторію. Обсяг самостійної роботи надто завищений – ряд освітніх компонентів мають більше 2/3 годин на самостійну роботу, що ніяким чином не обґрунтовано. На думку експертної групи, варто зменшити кількість годин самостійної роботи, причому дуже бажано залучити студентів до такого обговорення – з метою встановлення комфортного для них співвідношення аудиторних та самостійних годин. Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ЗНУ регулює тільки правила визнання результатів навчання, отриманих в інших

зкладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а от результати навчання, отримані у неформальній освіті, жодним чином не визнаються. В цілому університет дотримується вимог студентоцентрованого підходу, проте Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ передбачено платний повторний курс вивчення дисципліни (вартість такого навчання складає 200 грн. за 1 кредит), що, на думку експертної групи, є не зовсім коректною та студентоцентрованою практикою. Щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, то викладачі кафедри працюють над двома-трьома держбюджетними темами щорічно, студенти залучаються до такої роботи, проте на безоплатних засадах. Вважаємо, що варто все ж оплачувати студентам таку роботу (наприклад, за цивільно-правовими договорами) для інтенсифікації та мотивування їх до такої роботи. Участь у міжнародній діяльності студентів ОП відсутня. Хоча в ЗНУ є програми академічної мобільності із ЗВО Європи, проте студенти ОП «Комп'ютерні науки» не обізнані про такі договори та можливості. Викладачі кафедри комп'ютерних наук беруть участь у Міжнародних проектах, але студенти до такої роботи не залучаються. Рекомендуємо посилити роботу з інтернаціоналізації студентів ОП. Контрольні заходи з деяких дисциплін проводяться в усній формі в присутності одного екзаменатора. На думку експертної групи, варто відмовитись від такої форми проведення контрольних заходів і перейти на письмову форму, причому краще взагалі знеособлену, або приймати іспити за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування, що підвищить прозорість формування оцінки та більшу об'єктивність екзаменаторів (особливо це важливо за умови платного повторного курсу, що, на думку експертної групи, може стати перешкодою для об'єктивного оцінювання студентів викладачами). В ЗНУ здійснюється перевірка випускних кваліфікаційних робіт на дотримання академічної доброчесності науковим керівником, який несе персональну відповідальність за зміст дипломної роботи та її академічну доброчесність. Але, на думку експертної групи, все ж краще було би, якби ця перевірка здійснювалась незацікавленою особою (наприклад, відповідальною особою по кафедрі або по факультету) з метою збільшення об'єктивності такого оцінювання, особливо враховуючи відсутність долучення довідки про відсоток текстових запозичень до дипломної роботи магістра. Наразі до реалізації ОП (до аудиторних занять) не залучаються роботодавці, професіонали-практики та провідні науковці ІТ-галузі; викладачі випускової кафедри не проходять стажування на виробництві в ІТ-галузі. Рекомендуємо залучати до проведення занять роботодавців, професіоналів-практиків та провідних науковців ІТ-галузі, що, на нашу думку, значно посилить освітній процес за ОП. Рекомендуємо також для викладачів фахових дисциплін ОП «Комп'ютерні науки» мати практику підвищення їх кваліфікації на виробництві – в ІТ-компаніях. Студенти не мають можливість користування Wi-Fi з доступом до Інтернету на всій території університету (тільки в деяких зонах). Щодо матеріально-технічної бази, то рекомендуємо підтримувати її в актуальному стані (особливо комп'ютерні класи, спеціалізоване обладнання та програмне забезпечення для студентів ОП «Комп'ютерні науки»), оскільки під час бесіди студенти висловлювали побажання оновлення матеріально-технічної бази та програмного забезпечення в деяких аудиторіях, де проходять навчальні заняття за ОП. Рекомендуємо покращити умови навчання для осіб з обмеженими фізичними можливостями в усіх корпусах. Слабкою стороною ОП, на думку експертної групи, є той факт, що здобувачі вищої освіти не залучаються та не поінформовані можливість періодичного перегляду ОП, а студентське

самоврядування опосередковано залучається до процесу періодичного перегляду ОП. Рекомендуємо брати до уваги позицію здобувачів вищої освіти під час перегляду ОП та залучати їх як партнерів до цього процесу. В експертної групи відсутня можливість перевірити факт оприлюднення ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП, оскільки сторінка сайту, на яку наявне посилання у Відомостях про самооцінювання, датована 20.11.2019 р. Рекомендуємо також викладати у вільний онлайн-доступ рецензії (анотації) дипломних робіт (наприклад, на сайт кафедри) з метою збільшення публічності та прозорості інформації.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Ознайомившись з документами ЗВО, а саме Стратегією розвитку Запорізького національного університету на 2018-2022 роки (від 22 лютого 2018 р., протокол № 6; зі змінами та доповненнями від 4 червня 2019 р., протокол № 10) (https://www.znu.edu.ua/docs/2019/strateg__ya_rozvitku_znu.pdf), експертна група вважає, що цілі освітньої програми в більшій мірі корелюють з місією та цілями ЗВО. Метою освітньої програми (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf) є підготовка професіоналів з розробки математичного, інформаційного та програмного забезпечення, адміністраторів баз даних і систем, викладачів інформатики, що є додатковою перевагою випускника на ринку праці. Освітня програма «Комп'ютерні науки» має чіткі цілі, що дозволяють відрізнити її від аналогічних програм. Зокрема, програмою передбачено якісну підготовку щодо застосування математичних основ, алгоритмічних принципів в моделюванні, проектуванні, розробці та супроводі інформаційних систем і технологій, до розробки, впровадження і супроводу інтелектуальних систем аналізу й обробки даних в системах різного призначення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ю з науково-педагогічними працівниками експертна група дізналася, що в цілому зауваження, пропозиції всіх стейкхолдерів є цікавими для групи забезпечення при формуванні цілей ОП та її результатів навчання. У закладі вищої освіти та структурному підрозділі, що відповідає за реалізацію освітньої програми, періодично проводяться анонімні опитування студентів, які дозволяють встановити інтерес студентів та внести відповідні доповнення до цілей освітньої програми та програмних результатів навчання. В процесі зустрічей зі студентами експертна група виявила, що думка здобувачів цікавила групу забезпечення, але ці запити не були формалізовані, тому що студенти не висували своїх пропозицій. Студентське самоврядування залучене до формування освітніх програм лише опосередковано – через голосування на вчених радах факультетів та університету. В ході спілкування з фокус-групою роботодавців встановлено, що роботодавці залучалися до проектування освітньої програми, про що надано документальне підтвердження участі роботодавців (протокол засідання проектної групи за участі роботодавців №2 від 26 січня 2017 р.). Під час інтерв'ю з випускниками встановлено, що випускники не залучалися до формування цілей та результатів навчання ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

В більшій частині цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Експертною групою визначено, що група забезпечення співпрацює з ІТ компаніями Запорізького регіону, у тому числі GroupBWT, Light IT, FreshCode. Вимоги роботодавців відображено в програмних результатах ОП «Комп'ютерні науки»: СК4, СК5, СК6, СК7 (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf). На ОП надано рецензії роботодавцями, зокрема, Запорізьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, ТОВ «ЛАЙТ ІТ», ГО «Фрешкод». Враховуючи це, фокус ОП відповідає галузевому контексту. В ході інтерв'ю з фокус-групами з'ясовано, що в Запорізькому регіоні є чимала потреба не тільки у фахівцях з комп'ютерних наук, а й у викладачах інформатики, тому фокус ОП відповідає регіональному контексту. При формуванні цілей ОП враховувався досвід аналогічних освітніх програм інших, у т. ч. іноземних, ЗВО (Києво-Могилянської академії, Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя, Національного університету водного господарства та природокористування, Українського Католицького університету, Університету Карлсруе (Німеччина), Університету Хаддерсфілд (Великобританія)), про що експертній групі був наданий документ «Аналіз ОП», в якому чітко зазначено компетентності та освітні компоненти, взяті з інших освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю, але для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, був затверджений 10.07.2019 р. Стандарт ВО для другого (магістерського) рівня наразі не затверджений. Визначені в ОП цілі та результати навчання сформульовано в термінах компетентісного підходу та в цілому враховують вимоги НРК України. На думку експертної групи, результати навчання ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для РН другого (магістерського) рівня та є результатами навчання із зазначеної спеціальності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Позитивною практикою є ґрунтовний аналіз освітніх програм інших, у т. ч. іноземних ЗВО, який підтверджується наданою експертній групі таблицею такого аналізу, в якій чітко простежуються компетентності та освітні компоненти, взяті з інших освітніх програм. Ще однією сильною стороною ОП є наявність рецензій від роботодавців, зокрема, Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, ТОВ «ЛАЙТ ІТ», ГО «Фрешкод».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Експертна група не знайшла документального підтвердження залучення студентів та випускників до формування цілей та програмних результатів навчання за ОП. Під час бесіди випускники підтвердили, що вони не залучались до формування цілей та результатів навчання ОП. Але, на думку експертної групи, студенти та випускники є найважливішими стейкхолдерами, тому їх просто необхідно залучати до формування ОП, варто налагодити з ними активний діалог при формуванні ОП з метою врахування їх пропозицій.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 і 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня складова освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf) складає 90 кредитів, тобто відповідає встановленим вимогам чинного законодавства. На вивчення дисциплін самостійного вибору здобувачами вищої освіти відведено 23 кредити ЄКТС, що складає 25,6% освітньої складової. Такий обсяг часу на вивчення вибіркового компонент повністю відповідає вимогам законодавства (> 25% від загального бюджету часу на навчання за програмою).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf) достатньо структурована. Вона містить 7 освітніх компонентів професійної підготовки в обов'язковій частині, 5 освітніх компонентів професійної підготовки у циклі виборі ЗВО (що, на думку експертної групи, є «пережитком минулого» і потребує корекції), на вибір запропоновано 10 освітніх компонентів, об'єднаних в блоки по 5 освітніх компонентів, з яких студенти мають обрати 5 освітніх компонентів (блок (спеціалізація) 1 або блок (спеціалізація) 2). Освітні компоненти ОП відповідають навчальним дисциплінам навчального плану. Матриця відповідності компетентностей освітнім компонентам (таблиця 5 ОП) та матриця відповідності програмних РН освітнім компонентам ОП (Таблиця 6 ОП) засвідчують неповне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання – зокрема, результати навчання РНУ10 та РНУ13 забезпечуються лише вибіровими дисциплінами вільного вибору студента. У навчальному плані вивчення дисциплін передбачене протягом всіх трьох семестрів. Структурно-логічна схема достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення освітніх компонентів програми. Вибіркова частина ОП містить дисципліни, які мають однаковий взаємозв'язок із рештою освітніх компонентів ОП. У цілому вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонентів освітньої програми дозволяють досягти заявлених цілей та заявлених програмних результатів навчання. ОП не містить додатку із анотаціями (описами) освітніх компонентів, проте експертна група переконалась, що анотації всіх дисциплін викладені на сторінці відповідної дисципліни в Moodle, доступ до якої вимагає введення логіну та паролю. Враховуючи роботу над проектом «ЗНУ без меж», на думку експертної групи, варто викласти принаймні анотації всіх освітніх компонентів у вільний доступ для всіх бажаючих.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП відповідає предметній галузі визначеної для неї спеціальності (122 «Комп'ютерні науки»). Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та результатів навчання показав, що всі нормативні освітні компоненти та всі вибіркові освітні компоненти відповідають спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Дисципліни вибору ЗВО (22 кредити) більшою мірою стосуються педагогічної складової, але це абсолютно виправдано, враховуючи фокус ОП – підготовка не тільки професіоналів з розробки математичного, інформаційного та програмного забезпечення, адміністраторів баз даних і систем, але й викладачів інформатики. Всі теми дипломних робіт магістра відповідають галузі 12 «Інформаційні технології» взагалі та спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зокрема.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО в цілому реалізовано право вільного вибору освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти. Проте у навчальному плані ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти є блок (цикл) дисциплін вибору ЗВО, що фактично є вибором без вибору для студента. Крім цього, вибір освітніх компонент студентами здійснюється тільки блоком з 5 дисциплін – студенти не можуть обрати одну дисципліну ані в межах своєї ОП, ані з інших освітніх програм, що обґрунтовується розробниками ОП як формування певної спеціалізації, проте ця спеціалізація не заноситься в диплом. Один з двох блоків взагалі містить результати навчання, що стосуються геоінформаційних систем, які не є фокусом даної ОП, тому доцільність такого блоку викликає сумніви в членів експертної групи. Під час інтерв'ю з студентським самоврядуванням експертної групи стало відомо, що студентське самоврядування працює над проектом «ЗНУ без меж», в рамках якого студент матиме можливість обирати вибіркові дисципліни не тільки з освітніх програм в межах Запорізького національного університету, але й з ОП інших ЗВО (наприклад, з освітніх програм НУ «Запорізька політехніка»), що, безумовно, стане позитивною практикою в частині формування індивідуальної освітньої траєкторії студента. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти була отримана інформація про те, що вибір дисциплін дійсно відбувається перед початком навчання – проходженням опитування в Moodle. Здобувачі ВО під час бесіди з ними запевнили експертну групу, що вони мають право особистого вибору, без будь-якого примусу з боку адміністрації ЗВО або менеджменту випускової кафедри чи факультету. Згідно із Порядком реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у Запорізькому національному університеті (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/4poryadok_real_zats_yi_studentam_i_prava_na_v_l_nij_vib_r_navchal_nikh_distsipl_n_u_znu.pdf?v=1548142038), Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_os_v_tn_ogo_protseu_v_znu.pdf), якщо на навчальну дисципліну не зібралась група з 8 студентів (бакалаврський рівень) або 2-3 студенти (магістерський рівень), їм надають можливість здійснити повторний вибір дисциплін, але менеджмент ЗВО запевнив, що в разі відмови студента переобирати якусь дисципліну, ЗВО максимально намагається забезпечити викладання студентам саме обраних дисциплін. Матриця відповідності компетентностей освітнім компонентам (таблиця 5 ОП) та матриця відповідності програмних РН освітнім компонентам ОП (Таблиця 6 ОП) засвідчують неповне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання – зокрема, результати навчання РНУ10 та РНУ13 забезпечуються лише вибірковими

дисциплінами вільного вибору студента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка студентів ЗНУ регламентується Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_provedennya_praktiki_student_v_znu.pdf). Для практичної підготовки студентів в ОП (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf) передбачено 12 кредитів на два види практики - виробничу (нормативний ОК) та виробничу педагогічну (ОК вибору ЗВО), причому на обидва види практики виділено по 6 кредитів, що абсолютно відповідає фокусу ОП – підготовка не лише фахівців з комп'ютерних наук, але й викладачів для закладів освіти. Виробнича практика здійснюється у провідних ІТ-компаніях (бази практик - ТОВ «ЛАЙТ ІТ», ГО «Фрешкод», ФОП Єгоров А.П., ФОП Ющенко Є.І.), що надає добре підґрунтя для майбутньої дипломної роботи. Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється в закладах освіти. Робочі програми практик відповідають цілям та задачам відповідного виду практики. Учасники фокус-груп студентів та випускників підтвердили цінність та важливість практик для їх професійного становлення.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП наявні компетентності, які формують соціальні навички (soft skills) в здобувачів ВО (ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10). Soft skills, зокрема, формуються такими навчальними дисциплінами, як «Моделювання динамічних систем», «Архітектура багатокористувацьких комп'ютерних мереж», «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою», «Методика викладання інформатики з основами лекторської майстерності», «Інформаційні технології у вищій школі», а також під час проходження обох видів практик. При вивченні зазначених освітніх компонентів студенти мають можливість набути певних соціальних компетентностей (soft skills) за рахунок командної роботи на лабораторних роботах, виконання лабораторних робіт проектного типу, критичного оцінювання відомих методів та рішень за конкретною темою. Проте на ОП відсутні комплексні дипломні роботи, які, на нашу думку, необхідні для посилення soft skills студентів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки» для другого (магістерського) рівня наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз змісту компонентів ОП експертами групи ОП показав, що обсяг самостійної роботи надто завищений – ряд освітніх компонентів (Моделювання динамічних систем, Математичні моделі та системний аналіз, Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою, Методологія та організація наукових досліджень, Методика викладання інформатики, Інформаційні технології у вищій школі, а також всі вибіркові дисципліни) мають більше 2/3 годин на самостійну роботу, що ніяким чином не обґрунтовано. Достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за всіма освітніми компонентами не була підтверджена опитуванням фокус-груп здобувачів вищої освіти та випускників – і студенти, і випускники сумнівались, деякі говорили, що треба збільшити кількість аудиторних годин, а деякі говорили, що навпаки слід ще збільшити кількість самостійних годин. На думку експертної групи, все ж варто зменшити кількість годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання (хоча би з метою уникнення її перетворення в заочну форм навчання), причому дуже бажано залучити студентів до такого обговорення – з метою встановлення комфортного для них співвідношення аудиторних та самостійних годин. Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) не зовсім реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, але в цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Освітні компоненти відповідають предметній галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій та є актуальними для ринку праці. Виробнича практика здійснюється у провідних ІТ-компаніях, що надає добре підґрунтя для майбутньої дипломної роботи. Під час практики на підприємстві розвиваються соціальні навички, що підтверджують студенти та роботодавці. Під час інтерв'ю з студентським самоврядуванням експертній групі стало відомо, що студентське самоврядування працює над проектом «ЗНУ без меж», в рамках якого студент матиме можливість обирати вибіркові дисципліни не тільки з освітніх програм в межах Запорізького національного університету, але й з ОП інших ЗВО (наприклад, з освітніх програм НУ «Запорізька політехніка»), що, безумовно, стане позитивною практикою в частині формування індивідуальної освітньої траєкторії студента.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Обов'язкові компоненти покривають не всі результати навчання (результати РНУ10 та РНУ13 забезпечуються лише вибірковими дисциплінами вільного вибору студента). Рекомендуємо переглянути підбір обов'язкових освітніх компонентів таким чином, щоб вони покривали всі РН ОП. У навчальному плані є блок (цикл) дисциплін вибору ЗВО, що фактично є вибором без вибору для студента. Рекомендуємо дисципліни блоку вибору закладу вищої освіти перенести в обов'язкову частину, оскільки вибору для студента він однаково не містить. Вибір освітніх компонент студентами здійснюється тільки блоком з 5 дисциплін – студенти не можуть обрати одну дисципліну ані в межах своєї ОП, ані з інших освітніх програм, що обґрунтовується розробниками ОП як формування певної спеціалізації, проте ця спеціалізація не заноситься в диплом. Тому експертна група рекомендує переглянути цю практику – дати можливість студентам обирати по одній дисципліні, причому не тільки зі своєї, але й з інших ОП, а також збільшити кількість вибіркових дисциплін. Один з двох блоків вибіркових дисциплін містить результати навчання, що стосуються геоінформаційних систем, які не є фокусом даної ОП, тому експертна група рекомендує проектній групі ретельно дослідити доцільність такого блоку дисциплін. Анотації всіх дисциплін викладені на сторінці відповідної дисципліни в Moodle, доступ до якої вимагає введення логіну та паролю. Враховуючи роботу над проектом «ЗНУ без меж», на думку експертної групи, варто викласти принаймні анотації всіх освітніх компонентів у вільний доступ для всіх бажаючих. На ОП відсутні комплексні дипломні роботи, які, на нашу думку, необхідні для посилення soft skills студентів. Обсяг самостійної роботи надто завищений – ряд освітніх компонентів (Моделювання динамічних систем, Математичні моделі та системний аналіз, Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою, Методологія та організація наукових досліджень, Методика викладання інформатики, Інформаційні технології у вищій школі, а також всі вибіркові дисципліни) мають більше 2/3 годин на самостійну роботу, що ніяким чином не обґрунтовано. На думку експертної групи, варто зменшити кількість годин самостійної роботи, причому дуже бажано залучити студентів до такого обговорення – з метою встановлення комфортного для них співвідношення аудиторних та самостійних годин.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5 і 2.6. Критерії 2.7 та 2.9 не оцінювалися через відсутність відповідного професійного стандарту та не використання дуальної форми освіти. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.4 та 2.8, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання затверджені та оприлюднені на сайті Запорізького національного університету (<https://web.znu.edu.ua/pk/normativni-dokumenty-vstupnoji-kampaniji/>), програми фахових та додаткових вступних випробувань на другий (магістерський) рівень вищої освіти також розташовані у вільному доступі на сайті Запорізького національного університету (<https://web.znu.edu.ua/pk/specialistmagistr/5-programi-faxovix-ispitiv-magistr/>), зокрема, програма фахового вступного випробування доступна за посиланням: http://web.znu.edu.ua/pk/wp-content/uploads/2019/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8%D1%84%D0%B0%D1%85-%D0%BC%D0%B0%D0%B3_2019.pdf, а програма додаткового вступного випробування доступна за посиланням: http://web.znu.edu.ua/pk/wp-content/uploads/2019/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B4-%D0%BC%D0%B0%D0%B3_2019.pdf. Під час виїзної акредитаційної експертизи експертна група переглянула паперову копію затверджених правил прийому. Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач має скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземної мови (ЄВІ). За умови перехресного вступу на ОП «Комп'ютерні науки» з іншої спеціальності, студент повинен скласти також вступне додаткове випробування. Програми фахового і додаткового вступних випробувань для вступу на освітню програму «Комп'ютерні науки» (другий (магістерський) рівень вищої освіти) оприлюднені на сайті ЗНУ (<https://web.znu.edu.ua/pk/specialistmagistr/5-programi-faxovix-ispitiv-magistr/>). Програму фахового вступного випробування складено з основних тем наступних навчальних дисциплін першого рівня вищої освіти за спеціальністю «Комп'ютерні науки»: «Математичне моделювання», «Дискретна математика для програмістів», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Диференціальні рівняння», «Чисельні методи», «Програмне забезпечення ЕОМ», «Бази даних та інформаційні системи», «Системний аналіз», «Архітектура ЕОМ», «Системне програмування». Програму додаткового вступного випробування складено з основних тем наступних навчальних дисциплін: «Математичний аналіз», «Алгебра та геометрія», «Програмування». Зміст вступних випробувань в цілому відповідає рівневі початкових компетентностей, необхідних для навчання на ОП. Вступні випробування проводяться в

письмово-усній формі, усний компонент є обов'язковим на вступному випробуванні, як зазначено в програмах вступних випробувань. Така форма вступних випробувань, на думку експертної групи, не є цілком коректною та прийнятною для вступних випробувань, тому варто відмовитись від усного компоненту проведення вступних випробувань і перейти на письмову форму, причому взагалі знеособлену, або приймати іспити за допомогою автоматизованих засобів тестування, що підвищить прозорість формування оцінки та більшу об'єктивність екзаменаторів. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_os_v_tn_ogo_protsestu_v_znu.pdf), Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_navchal_nikh_distipl_n_ta_viznachennya_akadem_chnoyi_r_znits_u_znu.pdf). Згідно із цими положеннями, перезарахування дисциплін здійснюється на підставі академічної довідки, завіреної в установленому порядку або додатку до документа про спеціальну (вищу) освіту, виданого акредитованим навчальним закладом. Перезарахування дисциплін здійснюється деканом факультету за результатами порівняння навчального плану, за яким студент буде навчатися в університеті та академічної довідки або додатку до документа про спеціальну (вищу) освіту. Перезарахування дисциплін може здійснюватися на основі: одноосібного рішення декана факультету; рішення декана факультету на підставі висновку Комісії з ліквідації академічної різниці відповідної кафедри; рішення декана факультету на підставі додаткової атестації студента відповідною кафедрою за окремими темами дисципліни. Студент має право відмовитися від перезарахування дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та скласти її як академічну різницю або вивчати повторно. Правила є достатньо зрозумілими та чіткими.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, наразі жодним чином не здійснюється, що було підтверджено гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками та студентами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому є досить чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Обмежень чи привілеїв щодо доступу до навчання на ОП не виявлено. Програми вступних випробувань розташовані на сайті (<https://web.znu.edu.ua/pk/specialistmagistr/5-programi-faxovix-ispitiv-magistr/>) та повною мірою враховують особливості ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Внутрішні документи (зокрема, Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ЗНУ http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_poryadok_perezarakhuvannya_navchal_nikh_distipl_n_ta_viznachennya_akadem_chnoyi_r_znits_u_znu.pdf) регулює тільки правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а от результати навчання, отримані у неформальній освіті, жодним чином не визнаються. Рекомендуємо надати студентам можливість здобувати частину результатів навчання у неформальній освіті та зараховувати їх як частини відповідних навчальних дисциплін. На думку експертної групи, письмово-усна форма вступних випробувань не є цілком коректною та прийнятною, тому варто відмовитись від усного компоненту проведення вступних випробувань і перейти на письмову знеособлену форму або приймати іспити за допомогою автоматизованих засобів тестування, що підвищить прозорість формування оцінки та більшу об'єктивність екзаменаторів.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3. До того ж, враховуючи деяку неузгодженість за підкритерієм 3.4, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Методи та форми навчання, які використовуються викладачами на програмі, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп студентів та випускників. Для врахування думки студентів щодо визначення їх рівня задоволеності методами навчання і викладання проводяться щорічні соціологічні опитування студентів, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу. Як показують результати опитувань, на більшості навчальних дисциплін використовуються методи та форми активного навчання (тренінги, ділові ігри, завдання проектного типу, публічні захисти розроблених проектів, командні проекти), які формують в студентів творчі навички розв'язання нестандартних ситуацій. Безумовно важливим, на нашу думку, є той факт, що методичне забезпечення практично по усіх навчальних дисциплінах наявні в електронному вигляді у вільному для студентів онлайн-доступі, що є безперечним свідченням студентоцентрованого підходу. Учасники фокус-груп студентів, студентського самоврядування та випускників підтвердили, що належна академічна свобода при трактуванні та вивченні дискусійних положень підтримується більшістю НПП. В ході співбесід з керівництвом ЗВО та студентським самоврядуванням стало відомо, що зараз ведуться роботи над створенням студентського коворкінгу як зони для відпочинку та саморозвитку студентів. Студенти підтвердили, що адміністрація ЗВО відкрита до студентів: щомісяця Ректор зустрічається із органом студентського самоврядування і двічі на рік зі всіма бажаними студентами; в інший час студенти за необхідності можуть потрапити на прийом до Ректора та проректорів. В цілому університет дотримується вимог студентоцентрованого підходу, проте під час інтерв'ю зі студентами та студентським самоврядуванням експертній групі став відомим факт, що, в разі нескладання іспиту або заліку з певної навчальної дисципліни, студентам пропонується пройти повторний курс вивчення дисципліни, що також може бути підтвердженням студентоцентрованості освіти, проте повторний курс вивчення дисциплін є платним, вартість такого навчання складає 200 грн. за 1 кредит, що підтверджується Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_povtornogo_vivchennya_navchal_nikh_distsipl_n_ta_povtornogo_navchannya_u_znu.pdf) і що, на думку експертної групи, є не зовсім коректною та студентоцентрованою практикою.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Безумовно важливим, на нашу думку, є той факт, що, разом із методичним забезпеченням, по усіх навчальних дисциплінах в електронному вигляді у вільному для студентів онлайн-доступі наявні і робочі програми навчальних дисциплін та силабуси, критерії оцінювання та результати навчання практично для всіх навчальних дисциплін. Під час зустрічі і студенти, і випускники підтвердили експертній групі той факт, що зазначені матеріали надаються їм перед початком вивчення дисципліни – на першому занятті для обов'язкових дисциплін і під час вибору дисципліни для вибіркових дисциплін. Отже, здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня є освітньо-професійною програмою. Однак у цілях програми акцентовано увагу і на науково-дослідницькій складовій підготовки фахівців. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи магістра містять всі ознаки проведення наукового дослідження. ЗНУ надає підтримку студентам, які поєднують навчання і дослідження, у вигляді інформування та підтримки їх участі в різних стипендіальних програмах («Завтра.ua», стипендії від фірм «Метінвест», «Запоріжсталь»). В ЗНУ успішно функціонує студентське наукове товариство. У ЗВО реалізується дослідницький компонент у межах дослідницької дипломної роботи магістра через проведення студентських науково-практичних конференцій на базі ЗВО, участь здобувачів освіти у конференціях інших ЗВО. Студенти акредитованої ОП беруть активну участь у науковій роботі, в чому експертна група переконалась під час виїзної експертизи – так, експертами було встановлено, що деякі студенти ОП «Комп'ютерні науки» успішно працюють над фаховими статтями та статтями, що індексуються в науково-метричній базі Scopus (зокрема, студентом Прохоренко П. підготовлена фахова стаття, яка опублікована у «Віснику Херсонського національного технічного університету»; студенткою Чугуненко А. (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57194767898>) підготовлено 2 статті, а студентами Терновим В. та Поповим Р. підготовлено по 1 статті, які опубліковані в збірниках праць конференцій, індексованих в Scopus). Фокус-група студентів під час бесіди з експертною групою підтвердила той факт, що вони мають можливість безкоштовно опублікувати результати своїх досліджень в журналах ЗНУ. Викладачі кафедри працюють над двома-трьома держбюджетними темами щорічно, студенти залучаються до такої роботи, проте на безоплатних засадах. Вважаємо, що варто все ж оплачувати студентам таку роботу (наприклад, за цивільно-правовими договорами) для інтенсифікації та мотивування їх до науково-дослідної роботи. Безумовно сильною стороною та позитивною практикою є налагоджена співпраця з ІТ-компаніями, зокрема, з компанією GroupBWT, в рамках якої студенти ОП мають можливість пройти безкоштовне стажування в ІТ-компанії і, що є надзвичайно важливим, отримати стипендію за значні успіхи в проходженні такого стажування.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі в ЗНУ відпрацьований на високому рівні. Викладачі акредитованої ОП також постійно оновлюють зміст освітніх компонентів ОП, враховуючи тенденції ринку праці (зокрема, побажання ІТ-компаній) та сучасні практики ІТ-галузі, що було підтверджено роботодавцями на зустрічі з експертною групою.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі ОП проходять закордонні стажування, беруть участь у Міжнародних конференціях за кордоном, проте студенти ОП зовсім не залучаються до міжнародної діяльності. Вони не беруть участі в конференціях за кордоном, хоча поінформовані про таку можливість (це підтвердили самі студенти під час інтерв'ювання). Студенти не поінформовані про можливості академічної мобільності в закордонні університети (в той час як в ЗНУ підписані договори академічної мобільності з провідними університетами Польщі, Румунії, Португалії та Італії). Викладачі та аспіранти кафедри брали участь в міжнародному проекті FP7 Marie Curie IRSES SemData project, проте здобувачі ВО до участі в проекті не залучались і взагалі слабо поінформовані про наявність такого проекту. На нашу думку, студенти під час міжнародної роботи здобули б новий досвід та посилили свої різноманітні навички, тому їх бажано і варто залучати до міжнародної діяльності, починаючи з підготовки проектних заявок.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

В ході співбесід з керівництвом ЗВО та студентським самоврядуванням стало відомо, що зараз ведуться роботи над створенням студентського коворкінгу як зони для відпочинку та саморозвитку студентів. Студенти підтвердили, що адміністрація ЗВО відкрита до студентів. Позитивною практикою є наявність матеріалів навчальних дисциплін (методичного забезпечення, а також робочих програм, критеріїв оцінювання та результатів навчання) у вільному для студентів онлайн-доступі. Експертна група хоче особливо відзначити той факт, що деякі студенти ОП «Комп'ютерні науки» успішно працюють над фаховими статтями та статтями, що індексуються в науково-метричній базі Scopus. Позитивним є факт, що студенти мають можливість безкоштовно опублікувати результати своїх досліджень в журналах ЗНУ. Безумовно сильною стороною та позитивною практикою є налагоджена співпраця з ІТ-компаніями, зокрема, з компанією GroupBWT, в рамках якої студенти ОП мають можливість пройти безкоштовне стажування в ІТ-компанії і, що є надзвичайно важливим, отримати стипендію за значні успіхи в проходженні такого стажування. Це, на думку експертної групи, неабияк дозволяє інтенсифікувати саморозвиток студентів. Позитивною практикою також є те, що науково-педагогічні працівники оновлюють зміст освітніх компонентів ОП, враховуючи тенденції ринку праці (зокрема, побажання ІТ-компаній) та сучасні практики ІТ-галузі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

В цілому університет дотримується вимог студентоцентрованого підходу, проте під час інтерв'ю зі студентами та студентським самоврядуванням експертній групі став відомим факт, що, в разі нескладання іспиту або заліку з певної навчальної дисципліни, студентам пропонується пройти повторний курс вивчення дисципліни, що також може бути підтвердженням студентоцентрованості освіти, проте повторний курс вивчення дисциплін є платним, вартість такого навчання складає 200 грн. за 1 кредит, що, на думку експертної групи, є не зовсім коректною та студентоцентрованою практикою. Щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, то викладачі кафедри працюють над двома-трьома держбюджетними темами щорічно, студенти залучаються до такої роботи, проте на безоплатних засадах. Вважаємо, що варто все ж оплачувати студентам таку роботу (наприклад, за цивільно-правовими договорами) для інтенсифікації та мотивування їх до такої роботи. Участь у міжнародній діяльності студентів ОП відсутня. Хоча в ЗНУ є програми академічної мобільності із ЗВО Європи (Польща, Румунія, Португалія, Італія), проте студенти ОП «Комп'ютерні науки» не обізнані про такі договори та можливості. Викладачі кафедри комп'ютерних наук беруть участь у Міжнародних проектах, конференціях та стажуваннях, але студенти до такої роботи не залучаються. Рекомендуємо посилити роботу з інтернаціоналізації студентів ОП.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.2, 4.3, 4.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 4.1 та 4.5, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи у межах навчальних дисциплін регулюються «Положенням про організацію і методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_t_a_metodiku_provedennya_potochного_ta_p_dsumkovogo_semestrovogo_kontrolyu_navchanny_a_student_v_znu.pdf), «Положенням про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти у ЗНУ» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_ekzamenats_jnu_kom_s_yu_z_atestats_yi_zdobuvach_v_vischoyi_osv_ti_u_znu.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protsestu_v_znu.pdf). Усі дисципліни освітньої програми мають розроблені та затверджені силабуси та/або робочі програми навчальних дисциплін, в яких наявні чіткі, зрозумілі критерії оцінювання результатів навчання здобувачів ВО та описані форми контрольних заходів. Студенти та випускники під час інтерв'ювання підтвердили, що з критеріями оцінювання та формами контрольних заходів їх знайомлять на початку вивчення дисципліни – як правило, на першому занятті, а також, що критерії оцінювання всіх навчальних дисциплін є цілком зрозумілими для них. Наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Наразі атестація здобувачів вищої освіти за ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня відбувається в формі прилюдного захисту дипломної роботи магістра перед екзаменаційною комісією, яка створюється і функціонує згідно із «Положенням про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти у ЗНУ» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_ekzamenats_jnu_kom_s_yu_z_atestats_yi_zdobuvach_v_vischoyi_osv_ti_u_znu.pdf).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів освітньої програми регламентовані «Положенням про організацію і методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_ta_metodiku_provedennya_potochnogo_ta_p_dsumkovogo_semestrovogo_kontrolyu_navchanny_a_student_v_znu.pdf), а також «Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protsestu_v_znu.pdf). Після кожної екзаменаційно-залікової сесії формуються та оприлюднюються рейтинги студентів за успішністю – згідно із «Порядком формування рейтингу успішності студентів ЗНУ для призначення академічних стипендій» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/poryadok_formuvannya_rejtingu_usp_shnost_student_v_znu_dlya_priznachennya_akadem_chikh_stipend_j.pdf) із внесеними змінами та доповненнями (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/zm_ni_do_poryadku_formuvannya_rejtingu_usp_shnost_znu_dlya_priznachennya_akadem_chnikh_stipend_j.pdf, http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/zm_ni_ta_dopovnnennya_do_poryadku_formuvannya_rejtingu_usp_shnost_student_v_znu_dlya_priznachennya_akadem_chnikh_stipend_j.pdf). Для врахування думки студентів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні опитування студентів та випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу. У випадках незадоволеності студента оцінкою або конфліктної ситуації, за мотивованою заявою студента чи викладача, створюється комісія для повторного приймання іспиту, що регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ». Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було. Процедури із вирішення конфліктних питань існують (<https://www.znu.edu.ua/4268.ukr.html>), але через відсутність таких випадків ефективність і прозорість процедури перевірити складно. Під час бесід із викладачами та студентами, експертною групою було встановлено, що контрольні заходи з деяких дисциплін проводяться в усній формі в присутності одного екзаменатора. На думку експертної групи, варто відмовитись від такої форми проведення контрольних заходів і перейти на письмову форму, причому краще взагалі знеособлену, або приймати іспити за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування (особливо враховуючи використання системи Moodle на всіх навчальних дисциплінах), що підвищить прозорість формування оцінки та більшу об'єктивність екзаменаторів. Під час бесід зі студентами та студентським самоврядуванням експертній групі став відомим факт, що, в разі нескладання іспиту або заліку з певної навчальної дисципліни, студентам пропонується пройти повторний курс вивчення дисципліни, який є платним (200 грн за 1 кредит – Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_poryadok_povtornogo_vivchennya_navchal_nikh_distipl_n_ta_povtornogo_navchannya_u_znu.pdf), що, на думку експертної групи, може стати перешкодою для об'єктивного оцінювання студентів викладачами. Ще й з цієї причини ЗВО краще відмовитись від практики усного проведення контрольних заходів одним екзаменатором.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО існує політика та процедури щодо дотримання академічної доброчесності, яка регулюється «Кодексом академічної доброчесності» (https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem_chnoyi_dobrochesnost_.pdf), а також «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗНУ» (https://www.znu.edu.ua/2016/polozhennya_pro_svzyavo.pdf). З метою унеможливлення плагіату в ЗНУ здійснюється перевірка випускних кваліфікаційних робіт на дотримання академічної доброчесності науковим керівником – спочатку з врахуванням знань та досвіду керівника, а потім з використанням автоматизованих систем перевірок на плагіат. Науковий керівник несе персональну відповідальність за вміст дипломної роботи та її академічну доброчесність. За правилами ЗНУ студент обов'язково повинен долучити до дипломної роботи «Декларацію академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ», а от довідка про відсоток текстових запозичень до дипломної роботи магістра не долучається.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

За правилами ЗНУ студент обов'язково повинен долучити до дипломної роботи «Декларацію академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ», що, на думку експертної групи, формує в студента культуру академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Під час бесід із викладачами та студентами, експертною групою було встановлено, що контрольні заходи з деяких дисциплін проводяться в усній формі в присутності одного екзаменатора. На думку експертної групи, варто відмовитись від такої форми проведення контрольних заходів і перейти на письмову форму, причому краще взагалі знеособлену, або приймати іспити за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування, що підвищить прозорість формування оцінки та більшу об'єктивність екзаменаторів, особливо за умови платного повторного курсу вивчення дисципліни (200 грн за 1 кредит), що, на думку експертної групи, може стати перешкодою для об'єктивного оцінювання студентів викладачами. В ЗНУ здійснюється перевірка випускних кваліфікаційних робіт на дотримання академічної доброчесності науковим керівником, який несе персональну відповідальність за вміст дипломної роботи та її академічну доброчесність. Але, на думку експертної групи, все ж краще було би, якби ця перевірка здійснювалась незацікавленою особою (наприклад, відповідальною особою по кафедрі або по факультету) з метою збільшення об'єктивності такого оцінювання, особливо враховуючи відсутність долучення довідки про відсоток текстових запозичень до дипломної роботи магістра.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 та 5.2. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 5.3 та 5.4, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив відповідність академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на цій ОП. Це підтверджують наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчене звання, а також відповідні публікації викладачів у галузі інформаційних технологій. Деякими викладачами кафедри наразі здійснюється підготовка кандидатських та докторських дисертаційних робіт в галузі інформаційних технологій. Викладачі, що забезпечують дисципліни, мають відповідні навчальні та/або методичні публікації. Для врахування думки студентів щодо професіоналізму викладачів студентським самоврядуванням разом із Центром соціологічних досліджень проводяться щорічні соціологічні опитування студентів “Black Book”, причому в анонімній, знеособленій формі, з використанням QR-кодів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Порядок заміщення посад науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників (у тому числі порядок укладення (продовження) трудового контракту, а також порядок проведення конкурсного відбору щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників) визначається чинним законодавством України, Статутом і окремим «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів) Запорізького національного університету» (https://www.znu.edu.ua/2018/docs/Polozhennya_KONTRAKT.pdf). При конкурсному відборі викладачів враховується наявність наукового ступеня; наявність вченого звання; наявність повної вищої освіти за профілем кафедри; загальна кількість наукових і методичних праць за останні 5 років, а також винаходів; кількість наукових конференцій, на яких доповідались результати наукових досліджень; науковий та методичний рівень проведення лекції та інших занять; відповідність професійно-кваліфікаційним вимогам; виконання умов попереднього контракту. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

До організації та реалізації освітнього процесу на освітній програмі «Комп’ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не залучаються роботодавці, що було підтверджено фокус-групами студентів, випускників та роботодавців під час інтерв’ю. Роботодавці не проводять аудиторних занять, проте вони проводять бесіди зі студентами щодо трендів ІТ-галузі, щодо вимог для проходження співбесід в ІТ-компанії та залучаються до профорієнтації, що було відзначено і фокус-групами студентів та випускників, і фокус-групою роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До аудиторних занять на освітній програмі «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не залучаються професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців, що було підтверджено фокус-групами студентів, випускників та роботодавців під час інтерв'ю. Хоча аудиторні заняття представники роботодавців і не проводять, але вони проводять бесіди зі студентами щодо трендів ІТ-галузі, щодо вимог для проходження співбесід в ІТ-компанії та залучаються до профорієнтації, що було відзначено і фокус-групами студентів та випускників, і фокус-групою роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний розвиток викладачів регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Запорізького національного університету» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_p_dvischennya_k_val_f_kats_yi_ta_stazhuvannya_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_znu.pdf). ЗНУ сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або співпрацю із іншими закладами вищої освіти. В розділі 4 Колективного договору між адміністрацією і первинною профспівковою організацією ЗНУ на 2017-2022 р. (https://www.znu.edu.ua/docs/kolektivnij_d-r_2017-2022.pdf) із прийнятими змінами та доповненнями (https://www.znu.edu.ua/docs/kol_dogov_r-zm_ni2018.pdf, https://www.znu.edu.ua/docs/kol_dogov_r-zm_ni2019.pdf) встановлено розмір матеріальної допомоги на рівні: за захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук – 30000грн.; за захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) для осіб, які захистили дисертацію до закінчення терміну навчання в аспірантурі ЗНУ – 15000грн., для осіб, які захистили дисертацію не пізніше, ніж через рік після закінчення аспірантури ЗНУ – 10000 грн. З метою підвищення наукового потенціалу університету, активізації творчої діяльності та фінансової підтримки науковців встановлено винагороди авторам, які є штатними працівниками університету, за публікацію, що входить до міжнародної наукометричної бази даних Scopus або Web of Science, Core Collection, у розмірі 3000 грн. (II-IV квартилі) та 5000 грн. (I квартиль). Наявність матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи підтвердили учасники фокус-групи викладачів та допоміжних (сервісних) структурних підрозділів під час інтерв'ю з експертною групою. Усі викладачі програми

мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Проте в ЗВО відсутня практика підвищення кваліфікації викладачів ОП «Комп'ютерні науки» на виробництві, а саме на ІТ-фірмах, що, на думку експертної групи, значно посилило б професійну кваліфікацію викладачів цієї ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗНУ має місце рейтингова оцінка викладачів – діє Тимчасовий порядок проведення рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників ЗНУ за результатами діяльності у 2018 р. (<https://www.znu.edu.ua/docs/2019/Reityng03052019.pdf>). Налагоджено процес матеріального стимулювання на рівні ЗВО за прозорими, об'єктивними та вимірюваними критеріями якості освітньої діяльності. Наявність матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи підтвердили учасники фокус-групи викладачів та допоміжних (сервісних) структурних підрозділів під час інтерв'ю з експертною групою. Учасники викладацької фокус-групи відзначали корисність діючої в ЗНУ Школи педагогічної майстерності (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/kontsepts__ya_shkoli_pedmajsternost__.pdf, http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_shkolu_pedmajsternost__.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Позитивною практикою за цим критерієм вважаємо значне матеріальне стимулювання професійного розвитку, розвитку викладацької майстерності та наукової роботи науково-педагогічних працівників, роботу над підвищенням наукового рівня (роботу над дисертаційними дослідженнями). Позитивною практикою також є те, що при конкурсному відборі викладачів враховується наявність наукового ступеня, вченого звання, повної вищої освіти за профілем кафедри, загальна кількість наукових і методичних праць за останні 5 років, кількість наукових конференцій, на яких доповідались результати наукових досліджень, науковий та методичний рівень проведення лекції та інших занять, відповідність професійно-кваліфікаційним вимогам, виконання умов попереднього контракту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Наразі до реалізації ОП (до аудиторних занять) не залучаються роботодавці, професіонали-практики та провідні науковці ІТ-галузі; викладачі випускової кафедри не проходять стажування на виробництві в ІТ-галузі. Рекомендуємо залучати до проведення занять роботодавців (особливо представників ІТ-фірм), професіоналів-практиків та провідних науковців ІТ-галузі, що, на нашу думку, значно посилить освітній процес за ОП. Рекомендуємо також для викладачів фахових дисциплін ОП «Комп'ютерні науки» розпочати практику підвищення їх кваліфікації на виробництві – в ІТ-компаніях (наприклад, навчання викладачів на курсах ІТ-фірм з метою ще більшої актуалізації навчального матеріалу за певними дисциплінами).

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.5 та 6.6. До того ж, враховуючи деяку неузгодженість за підкритеріями 6.3 та 6.4, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група пересвідчилась у реальній відповідності фінансових та матеріально-технічних ресурсів цілям та результатам навчання ОП, що акредитується. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом відвідування аудиторій в двох навчальних корпусах ЗНУ, де мають заняття студенти ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти, бібліотеки, їдальні, буфету, спортивних залів, санітарно-технічних приміщень та гуртожитку. Бібліотека працює наразі над активним впровадженням нових засобів обміну інформацією, створенням власних інформаційних ресурсів, автоматизацією бібліотечних процесів, організацією доступу користувачів до електронних баз даних (<http://library.znu.edu.ua/>). Матеріально-технічна база підтримується на достатньому рівні для досягнення очікуваних результатів навчання. Проте під час бесіди експертної групи з фокус-групою студентів, останні зазначили, що, на їх думку, матеріально-технічна база ОП на сьогодні заслуговує оцінку «добре», але не «відмінно» - Wi-Fi з доступом до Інтернету є лише в деяких зонах ЗНУ, в деяких комп'ютерних лабораторіях використовується застаріла техніка, застаріле програмне забезпечення, іноді із простроченими ліцензіями. Навчально-методичні матеріали, розроблені викладачами з кожної навчальної дисципліни, мають практико-орієнтовний характер та знаходяться у вільному доступі для студентів в середовищі Moodle.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗНУ забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та всіх інформаційних ресурсів ЗВО, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності, що засвідчили абсолютно всі фокус-групи під час інтерв'ю з ними. Їдальня (харчокомбінат) «Тетянин день» пропонує гарячі страви за прийнятними цінами. Функціонують спортивні та тренажерні зали, в які і студенти, і викладачі мають безоплатний доступ, але за певним розкладом.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

В розділі 6 Колективного договору між адміністрацією і первинною профспілковою організацією ЗНУ на 2017-2022 р. (https://www.znu.edu.ua/docs/kolektivnij_d-r_2017-2022.pdf) із прийнятими змінами та доповненнями (https://www.znu.edu.ua/docs/kol_dogov__r-zm__ni2018.pdf, https://www.znu.edu.ua/docs/kol_dogov__r-zm__ni2019.pdf) описані зобов'язання щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності з боку адміністрації та первинної профспілкової

організації. Опитування студентів щодо виявлення їх потреб та інтересів, бесіди із студентами та випускниками ОП, а також із студентським самоврядуванням під час проведення виїзної акредитаційної експертизи показали, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні різноманітні потреби та інтереси. Учасники всіх фокус-груп звертали увагу на те, що в ЗНУ сформований сприятливий морально-психологічний клімат, який не сприяє появі та поширенню складних конфліктних ситуацій. За потреби, в ЗНУ є можливість отримати консультації психолога та юрисконсульта, а також займатися художньою самодіяльністю та спортом. Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися комісією, переважно відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. В цілому освітнє середовище в академії є безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення студентів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у ЗВО шляхом надання психологічної допомоги та юридичних консультацій. Взаємостосунки студентів із ЗВО із організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканатів, через студентське самоврядування та/або через офіційний сайт. Здобувачі вищої освіти та випускники цієї ОП підтвердили, що інформаційно-консультативна підтримка реалізується здебільшого через систему дистанційного навчання Moodle, оскільки це є зручним ресурсом для спілкування з викладачами, а також обміну та одержання додаткової інформації. ЗНУ надає доступ здобувачам вищої освіти до наукометричних баз Scopus, Web of Science, що, безперечно, є перевагою для магістерської програми, оскільки доступ до таких баз, на думку експертів, значно підвищує якість дипломних робіт магістра, а саме їх наукової складової. Ректором впроваджено номер телефону гарячої лінії (061) 228-75-03 «Запобігання проявам корупції», також у ЗНУ діє уповноважена особа з питань запобігання корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб.). На зустрічі із фокус-групою студентського самоврядування експертна група пересвідчилась у ефективності студентської ради та її постійній участі у підтримці, соціальній діяльності та забезпеченні захисту прав та інтересів здобувачів, що проявляється в проведенні опитувань “Black Book” щодо професіоналізму та об’єктивності викладачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Створені в ЗНУ умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, лікувально-реабілітаційні (заняття з лікувальної фізкультури, психологічна допомога та ін.) та інформаційно-консультаційні (можливість безкоштовного дистанційного навчання за системою Moodle, консультації через різні засоби зв'язку та ін.). Наявний дистанційний доступ до освітніх ресурсів ОП, безумовно, є актуальним для студентів з обмеженими фізичними можливостями та працюючих студентів. Один з корпусів ЗНУ спеціально облаштований для людей з обмеженими фізичними можливостями. В навчальному корпусі №2 існує аудиторія зі спеціальним обладнанням та програмним забезпеченням для людей з вадами зору, причому заняття в цій аудиторії переважно проводять викладачі, які також мають вади зору. До кожного входу в навчальні корпуси зроблено похилі спуски (без сходинок). Викладене

свідчить про комплексність підходу та увагу керівництва ЗНУ до створення належного середовища для підтримки людей з особливими освітніми потребами, у тому числі й на цій ОП. Проте, на думку експертної групи, недостатніми є організаційно-технічні умови для людей з обмеженими фізичними можливостями – в решті корпусів ЗНУ відсутні мобільні пандуси, туалети з кабінами для таких людей; ускладненим є доступ для таких людей і до навчальних аудиторій, їдальні та гуртожитку.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика ЗНУ у питаннях корупції сповідує нульову толерантність. Щорічно ректором розробляється наказ та план заходів запобігання та протидії корупції. Ректором впроваджено номер телефону гарячої лінії (061) 228-75-03 «Запобігання проявам корупції», а на проректора з науково-педагогічної роботи покладено зобов'язання постійно здійснювати реєстрацію повідомлень, звернень, які надходять за цією гарячою лінією чи через спеціально встановлені у кожному корпусі «скриньки довіри» та невідкладно повідомляти ректора про їх надходження. В ЗНУ функціонує юридичний відділ, який здійснює юридичну допомогу студентам і викладачам. Політика врегулювання конфліктних ситуацій представлена в «Положенні про юридичний відділ» (<http://sites.znu.edu.ua/legaldepartment/1613.ukr.html>). Також у ЗНУ діє уповноважена особа з питань запобігання корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб.). Щорічно проводяться ознайомчі лекції з роз'ясненнями питань запобігання корупції (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=40339&lang=rus&news_code=v-vuze-provelilektsiyu-po-voprosam-predotvrascheniya-i-protivodejstviya-korrupsii-dlya-rabotnikov-soiskatelej-vysshego-obrazovaniya-znu). Запроваджена в ЗНУ трансферна система організації освітньої діяльності покликана усунути практично всі суб'єктивні чинники щодо контролю та оцінювання знань студентів з боку викладача. В ЗНУ працює юридичний відділ, практичний психолог, здатні і готові надати необхідну підтримку та консультацію кожному учаснику освітнього процесу, функціонує центр гендерної освіти, який разом із студентським самоврядуванням проводить різноманітні роз'яснюючі заходи щодо неприпустимості булінгу, насильства, дискримінації, сексуальних домагань, корупції тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильною стороною ОП зокрема та ЗВО в цілому є розвинута інфраструктура та матеріально-технічна база із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створення умов для осіб з особливими освітніми потребами (наприклад, наявний дистанційний доступ до освітніх ресурсів ОП, що, безумовно, є актуальним для студентів з обмеженими фізичними можливостями та працюючих студентів; один з корпусів ЗНУ спеціально облаштований для людей з обмеженими фізичними можливостями; в навчальному корпусі №2 існує аудиторія зі спеціальним обладнанням та програмним забезпеченням для людей з вадами зору, причому заняття в цій аудиторії переважно проводять викладачі, які також мають вади зору), а також до кожного входу в навчальні

корпуси зроблено похилі спуски (без сходинок). Позитивною практикою є доступ здобувачів вищої освіти до наукометричних баз Scopus, Web of Science, який, на думку експертів, значно підвищує якість дипломних робіт магістра, а саме їх наукової складової.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Студенти не мають можливість користування Wi-Fi з доступом до Інтернету на всій території університету (тільки в деяких зонах). Щодо матеріально-технічної бази, то рекомендуємо підтримувати її в актуальному стані (особливо комп'ютерні класи, спеціалізоване обладнання та програмне забезпечення для студентів ОП «Комп'ютерні науки»). Рекомендуємо покращити умови навчання для осіб з обмеженими фізичними можливостями в усіх корпусах (побудова пандусів, облаштування туалетів, забезпечення доступу таких осіб до аудиторій, їдальні та гуртожитку).

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.6. До того ж, враховуючи деяку неузгодженість за підкритеріями 7.1 та 7.5, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП описані в «Положенні про розроблення та оформлення освітньої програми Запорізького національного університету» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_to_oformlennya_osv_tn_oyi_programi_znu.pdf?v=1549875277). Освітню програму «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти було затверджено рішенням Вченої ради ЗВО (протокол № 10 від 25.04.2017 р.). Регулярне оновлення освітньої програми, згідно визначеної процедури, повинно відбуватись не рідше 1 разу на 5 років, що, на думку Вченої ради ЗВО, дозволяє враховувати тенденції розвитку різних галузей. Але з метою удосконалення або модернізації проектна група може вносити необхідні зміни чи доповнення протягом цього терміну. ОП може оновлюватись частково, в частині, наприклад, зміни освітніх компонентів, але місія (цілі) та програмні результати навчання не можуть бути змінені. Підставою для оновлення ОП можуть виступати пропозиції гаранта ОП та/або академічної ради та/або викладачів ОП. ОП «Комп'ютерні науки» наразі не переглядалась.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно із «Положенням про розроблення та оформлення освітньої програми Запорізького національного університету» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_to_oformlennya_osv_tn_oyi_programi_znu.pdf?v=1549875277), підставою для оновлення ОП можуть виступати пропозиції гаранта ОП та/або академічної ради та/або викладачів ОП. Здобувачі вищої освіти не залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та не поінформовані про таку можливість, що підтвердили фокус-групи студентів та випускників під час бесіди з ними. Студентське самоврядування залучається до перегляду ОП тільки опосередковано – в процесі затвердження змін до ОП на вчених радах факультету та університету. В ЗНУ проводиться анкетування здобувачів вищої освіти з питань щодо визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти цілями, результатами та умовами навчання на ОПП "Комп'ютерні науки" (магістерський рівень). Учасники фокус-груп студентів та студентського самоврядування підтвердили свою участь у таких анкетуваннях, але експертній групі не вдалось встановити факту, що до побажань студентів стосовно ОП дослухаються керівництво та викладачі випускової кафедри при перегляді ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами інтерв'ювання фокус-групи роботодавців стало зрозуміло, що роботодавці активно залучені до процесу перегляду освітньої програми, причому до перегляду ОП залучені як представники педагогічної галузі, так і представники ІТ-фірм, що підвищує цінність і актуальність такої ОП саме з точки зору її дуального фокусу (викладання та/або робота в ІТ-галузі). Представники педагогічної галузі та ІТ-фірм залучаються також і до рецензування освітньої програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня ВО – наявні рецензії від Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, ТОВ «ЛАЙТ ІТ», ГО «Фрешкод».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗНУ діє «Положення про відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування ЗНУ» (https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/dou/polozhennya_pro_v__dd__l_doun__versitets__koyi_p__dgotovki.pdf), який здійснює моніторинг кар'єрного шляху всіх випускників ЗНУ. Проте викладачі випускової кафедри тісно співпрацюють із своїми випускниками. Представники фокус-групи випускників відзначили, що їм надзвичайно приємно знову побувати в стінах рідної альма-матер, що вони надзвичайно раді бачити своїх викладачів, хоча вони мають можливість звернутись по допомогу до своїх викладачів в будь-який час (за допомогою телефону або електронної пошти), причому викладачі завжди допомагають в разі таких звернень. Як було встановлено експертною групою, типовими є дві траєкторії працевлаштування випускників ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти: 1) робота в ІТ-фірмах на різних посадах (в основному, на посадах програмістів, розробників); 2) робота (в основному, викладання математики й інформатики) у закладах освіти. Причому, як показала фокус-група випускників, обидві траєкторії є рівнозначними, оскільки в фокус-групі були представлені практично рівні кількості випускників за обома траєкторіями.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗНУ» (https://www.znu.edu.ua/2016/polozhennya_pro_svzyavo.pdf). Вчасність реагування внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в освітній програмі, згідно із визначеними у положенні термінами і процедурами, поки формально не порушена на ОП. Між тим часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП та зустріч експертної комісії із роботодавцями та студентами засвідчили доцільність підвищення періодичності виявлення та реагування на недоліки у змісті навчання за програмою та процесі освітньої діяльності.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами останньої акредитації було надано рекомендацію розширення варіативної частини навчального плану з метою забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Щодо цього зауваження, то, на думку експертної групи, враховуючи результати бесід із викладачами та випускниками ОП, проектна група ОП частково врахувала його. Проектною групою були додані декілька дисциплін у блок дисциплін вибору ЗВО (які не можуть бути віднесені до варіативної частини плану), а також блок дисциплін, які стосуються геоінформаційних систем у дисципліни вільного вибору студента, проте геоінформаційні системи не є фокусом даної ОП. Під час бесіди з фокус-групою випускників, вони зазначали членам експертної групи, що багатьом з них на магістерській ОП недостатньо було дисциплін, пов'язаних з програмуванням, з технологіями програмування, з проектним менеджментом, тому експертна група рекомендує продовжити практику розширення набору вибіркових дисциплін навчального плану та ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

На думку експертної групи, наявність та повноцінне функціонування «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗНУ» (https://www.znu.edu.ua/2016/polozhennya_pro_svzyavo.pdf), проведення заходів, спрямованих на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема, анкетувань (в т. ч. й знеособлених, з використанням QR-кодів), вказує на формування культури якості в ЗВО, однак комплексна оцінка експертною групою освітнього середовища засвідчує існування резервів для покращення існуючої культури якості в ЗНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Позитивною практикою є те, що роботодавці активно залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що полягає у введенні нових освітніх компонентів на прохання роботодавців, а також в перегляді змісту існуючих освітніх компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Слабкою стороною ОП, на думку експертної групи, є той факт, що здобувачі вищої освіти не залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та не поінформовані про таку можливість, що підтвердили фокус-групи студентів та випускників під час бесіди з ними. Студентське самоврядування залучається до перегляду ОП тільки в процесі затвердження змін на вчених радах факультету та університету. Рекомендуємо брати до уваги позицію здобувачів вищої освіти під час перегляду ОП та залучати їх як партнерів до цього процесу, налагодити з ними активний діалог з метою врахування їх пропозицій. Експертна група рекомендує також продовжити та посилити розширення набору вибіркових дисциплін навчального плану та ОП, що було рекомендовано і під час попередньої акредитації.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.3, 8.4, 8.5 та 8.7. До того ж, враховуючи деяку неузгодженість за підкритеріями 8.2 та 8.6, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО за адресою: <https://www.znu.edu.ua/>. Вони є легкодоступними та переважно чіткими і зрозумілими. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

В експертної групи відсутня можливість перевірити факт оприлюднення ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП, оскільки сторінка сайту, на яку наявне посилання у Відомостях про самооцінювання (<https://www.znu.edu.ua/ukr/pk/11718/11736/11848>), датована 20.11.2019 р.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО опублікована затверджена вченою радою освітня програма «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти (https://www.znu.edu.ua/faculty/math/akr/op_122.pdf). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік освітніх компонент, програмні результати навчання, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. В середовищі дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua>) також розміщено робочі програми та анотації (описи) усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми, які є доступними тільки після проходження ідентифікації (ведення логіну та паролю зареєстрованого користувача). Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Позитивною практикою за цим критерієм є той факт, що сайт ЗНУ є адаптивним під екрани мобільних пристроїв.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

В експертної групи відсутня можливість перевірити факт оприлюднення ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП, оскільки сторінка сайту, на яку наявне посилання у Відомостях про самооцінювання (<https://www.znu.edu.ua/ukr/pk/11718/11736/11848>), датована 20.11.2019 р. Рекомендуємо викладати у вільний онлайн-доступ реферати (анотації) дипломних робіт (наприклад, на сайт кафедри), а також зведені результати проведених анкетувань студентів (на сайті університету).

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи деяку неузгодженість за підкритерієм 9.2, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Зміст Відомостей про самооцінювання ЗВО не повністю відображає реальний стан функціонування ОП в ЗВО у контексті відповідності ОП критеріям акредитації (зокрема, у Відомостях про самооцінювання було представлено багато непрацюючих посилань на різні нормативні документи, що гарант ОП пояснив збоями в роботі системи Нацагентства). Деяка частина позитивних практик і сильних сторін ОП не була представлена у Відомостях про самооцінювання й була встановлена експертною групою під час виїзду. Гарант ОП та завідувач випускової кафедри відзначили, що колективом кафедри активно проводяться заходи для підготовки до набору наступного року, тобто ведеться активна профорієнтаційна робота серед студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ЗНУ та інших закладів освіти. Спілкування із викладачами, студентами та роботодавцями підтверджує їх лояльність та налаштованість на співпрацю і розвиток ЗВО та можливість і бажання розвитку ОП. Загалом, як було визначено експертами вище, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають всім Критеріям з недоліками, що не є суттєвими.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Рівень В

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

☐ дорадчий висновок представника роботодавців

☐ окремі думки членів експертної групи

+ програма відвідування ЗВО

☐ інші документи Место для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

(Д.т.н., професор, завідувач кафедри Говорущенко Т. О.)

Члени експертної групи (електронні підписи)

(К.т.н., доцент, доцент кафедри Гордєєва І. О.)

(Здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем Радіонов О.В.)